

2023

TULOKSET

Kuinka
kuntasi

sykkii?

*Hur pulserar
din kommun?*

MDI

Part of FCG.

KUNTA
LIITTO

Kommun-
förbundet

MDI VALTAKUNNALLINEN KUNTAKYSELY
RIKSOMFATTANDE KOMMUNENKÄT

Tähän tiivistelmään olemme koonneet **kouluarvosanat kuntien, seutujen ja maakuntien** sekä **ylimaakunnalliselle elinvoimapolitiikalle, ja kuntien lyhyen ja keskipitkän aikavälin kehitysnäkymät.**

MDI toteutti marras–joulukuussa 2023 yhdeksännen kerran valtakunnallisen kuntakyselynsä. Kysely toteutettiin tällä kertaa yhteistyössä Kuntaliiton kanssa. Lisäksi kyselyssä oli mukana tutkimuksellinen osio, joka tehtiin yhteistyössä Tampereen yliopiston tutkijatohtori Heli Kurikan kanssa. Valtakunnallisessa kuntakyselyssä ***Kuinka kuntasi sykkii?*** kartoitettiin Manner-Suomen kuntien päättäjien ja ylimpien viranhaltijoiden näkemyksiä kuntansa ajankohtaisesta tilannekuvasta ja kehitysnäkymistä.

Lisää tuloksia julkaistaan MDI:n ja Kuntaliiton viestintäkanavissa sekä verkkosivuilla alkuvuoden aikana. Löydät lisätietoa kuntakyselystä ja pääset tarkastelemaan oman kuntasi ja alueesi sekä muiden kuntien tuloksia vuorovaikutteisten visualisointien muodossa osoitteessa mdi.fi/kuntakysely.

KENEN TOIMEKSIANNOSTA KYSELY TEHTIIN?

MDI teki *Kuinka kuntasi sykkii?* -kyselyn omana työnään eli ilman tilausta tuottaakseen tietoa kunnille ja ministeriöille. MDI tekee aktiivista työtä kaupunkien ja kuntien, maaseudun ja muuttuvien alueiden kehittämisen parissa. MDI on osa FCG Finnish Consulting Groupia. FCG on Kuntaliiton tytäryhtiö.

MIKSI KYSELY TOTEUTETTIIN?

Kyselyn tavoitteena oli koota mahdollisimman kattava tilannekuva Suomen kunnista. Kokonaiskuva auttaa kuntia profiloimaan omaa strategia- ja kehittämistyötään sekä ministeriöitä hallituksen keskeisten uudistusten toimeenpanossa.

MIHIN KYSELYN TIETOA KÄYTETÄÄN?

MDI hyödyntää kyselyn tietoja kuntien elinvoima- ja strategiapohdintojen tukena sekä tekemissään valtakunnallisissa selvityksissä. Kattava ja kokonaisvaltainen vertailutieto parantaa kuntien mahdollisuuksia tehdä valintoja omassa kehittämistyössään. Kuntaliitto hyödyntää kyselyn tuloksia edunvalvonta- ja vaikuttamistyössään sekä palveluissaan kunnille. Tutkimuksellisen osion tietoja hyödynnetään *Alueiden mahdollisuuksien tilat* -tutkimuksessa.

Tutustu myös, mitä muuta olemme kuntakyselyllä selvittäneet ja kysy tarkemmin tuloksista – tarjoamme tietoa.

Kysymyksiinne vastaa Janne Antikainen: 040–764 1829 | janne.antikainen@mdi.fi

Kuinka kuntasi sykkii? -kysely kohdistettiin kaikkien Manner-Suomen kuntien (**293 kpl**) johtaville viranhaltijoille sekä valtuustojen ja hallitusten jäsenille. Näkemyksensä antoi yhteensä **1 101 vastaajaa** kaikkiaan **280 kunnasta**.

Vastausmäärä nousi edeltävästä vuodesta (1059 vastaajaa 270 kunnasta).

Taustatiedot

- * Kunta
- * Rooli vastaajana
(luottamushenkilö/viranhaltija)
- * Sukupuoli
- * Äidinkieli
- * Ikä
- * Kuntakokemus
(luottamushenkilönä tai virassa)
- * Puolue

Kyselyn vastauspolku

1. Kehitysnäkymät kunnassa 1) puolen vuoden ja 2) 3–5 vuoden päästä
2. Kouluarvosana elinvoimapolitiikalle eri aluetasoilla
3. Kouluarvosana kunnan ns. pehmeille elinvoimatekijöille
4. Kuntien toimintaedellytysten ajankohtaiset haasteet
5. Hallitusohjelmaan sisältyvien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen
6. Kuntiin liittyvien eri väittämien toteutuminen nykyisellä hallituskaudella
7. Kuntien edellytykset hyödyntää EU:n rahoitusvälineitä
8. Työ- ja elinkeinopalveluiden toimivuus kunnassa ja TE2024-uudistuksen vaikutus
9. Kokonaisturvallisuuden tunne kunnassa, sen kehitys ja kokonaisturvallisuuden tehostaminen
10. Puurakentaminen kunnan strategiassa
11. Kevyenliikenteen siltatietojen ylläpito ja päivittäminen kunnassa
12. Tutkimuksellinen osio alueen elinvoiman rakentumiseen liittyvistä näkemyksistä

Kouluarvosanat

ELINVOIMA- POLITIIKALLE

2023

Pohjanmaa	7,41
Keski-Pohjanmaa	7,40
Päijät-Häme	7,37
Pirkanmaa	7,21
Etelä-Pohjanmaa	7,17
Pohjois-Pohjanmaa	7,15
Kainuu	7,15
Satakunta	7,12
Lappi	7,05
Pohjois-Savo	7,02
Pohjois-Karjala	6,96
Kymenlaakso	6,93
Uusimaa	6,92
Kanta-Häme	6,85
Etelä-Savo	6,79
Varsinais-Suomi	6,77
Keski-Suomi	6,66
Etelä-Karjala	6,63

Taulukko 1.
Kouluarvosana
elinvoimapolitiikalle
kokonaisuutena
vuonna 2023.

2022

Keski-Pohjanmaa	7,55
Pohjanmaa	7,49
Pohjois-Savo	7,44
Pirkanmaa	7,42
Päijät-Häme	7,41
Pohjois-Karjala	7,38
Pohjois-Pohjanmaa	7,31
Kainuu	7,28
Kymenlaakso	7,24
Lappi	7,24
Satakunta	7,19
Varsinais-Suomi	7,11
Etelä-Karjala	7,05
Kanta-Häme	7,05
Etelä-Pohjanmaa	7,03
Etelä-Savo	6,99
Uusimaa	6,95
Keski-Suomi	6,89

Taulukko 2.
Kouluarvosana
elinvoimapolitiikalle
kokonaisuutena
vuonna 2022.

KOKO MAA
20237,8
kuntien
toimille7,8 (2022)
7,7 (2021)
7,7 (2020)
7,5 (2019)7,0
seudullisille
toimille7,1 (2022)
7,1 (2021)
7,0 (2020)
6,8 (2019)6,9
maakunnan
toimille7,2 (2022)
7,1 (2021)
7,0 (2020)
6,7 (2019)6,4
ylimaakunnallisille
toimille6,6 (2022)
6,6 (2021)
6,6 (2020)
6,3 (2019)

Taulukko 3.
Keskiarvot toimenpiteille
elinvoiman vahvistamiseksi.

Elinvoimapolitiikan kokonaisarvosana heikkeni edeltävästä vuodesta – kunnan omat toimet elinvoiman vahvistamiseksi arvioitiin jälleen korkeammalle kuin alueiden yhteinen elinvoimapolitiikka.

Kuntien elinvoimapolitiikalle annettu arvosana oli tuoreimmassa kuntakyselyssä vuoden 2022 tasolla. Arviot elinvoimatoimille kaikilla kuntaa laajemmilla aluetasoilla – seudullisella, maakunnallisella ja ylimaakunnallisella – sen sijaan heikkenivät edeltävästä vuodesta.

Maakunnista elinvoimapolitiikka koettiin onnistuneimmaksi Pohjanmaalla ja lähes yhtä korkeat arvosanat annettiin Keski-Pohjanmaalla ja Päijät-Hämeessä. Nämä maakunnat kuuluivat myös edeltävänä vuonna elinvoimapolitiikan arvioiden kärkiviisiikkoon. Heikoin arvio elinvoimatoimille kokonaisuutena annettiin Etelä-Karjalassa. Etelä-Pohjanmaan sijoitus nousi eniten, kymmenen sijaa, aiempaan kyselyyn verrattuna ja Pohjois-Savon sijoitus laski eniten, seitsemän sijan verran.

Kuntien viranhaltijat arvioivat jälleen alueellisen elinvoimapolitiikan hieman korkeammalle kuin luottamushenkilöt.

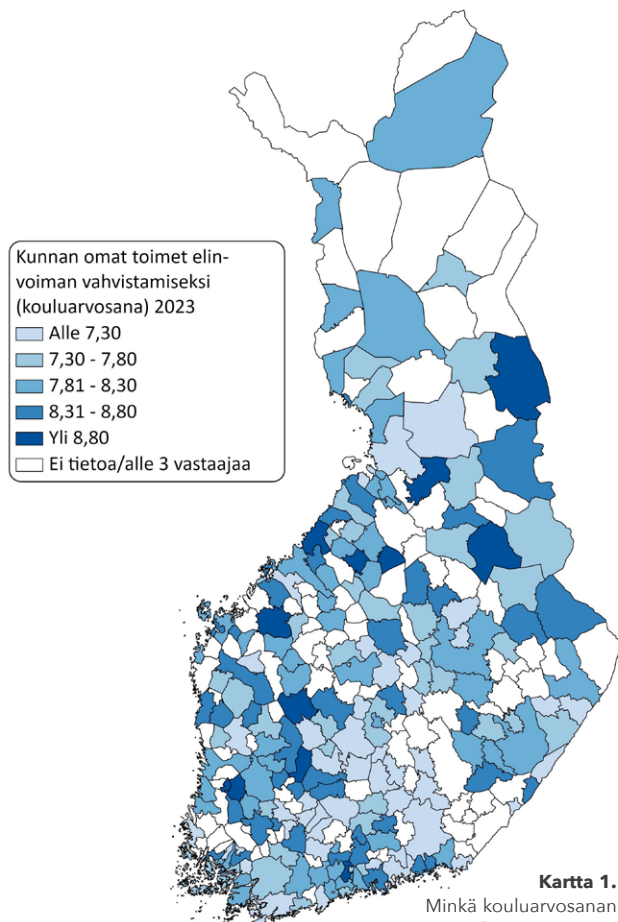
Edeltävän vuoden tapaan elinvoimapolitiikka arvioitiin positiivisemmin yli 100 000 asukkaan kaupungeissa kuin pienemmissä kunnissa.

Ruotsinkieliset vastaajat antoivat alueellisille elinvoimatoimille selvästi suomenkielisiä paremmat arviot.

Vanhemmat vastaajat arvioivat elinvoimapolitiikan hieman kriittisemmin kuin nuoremmat.

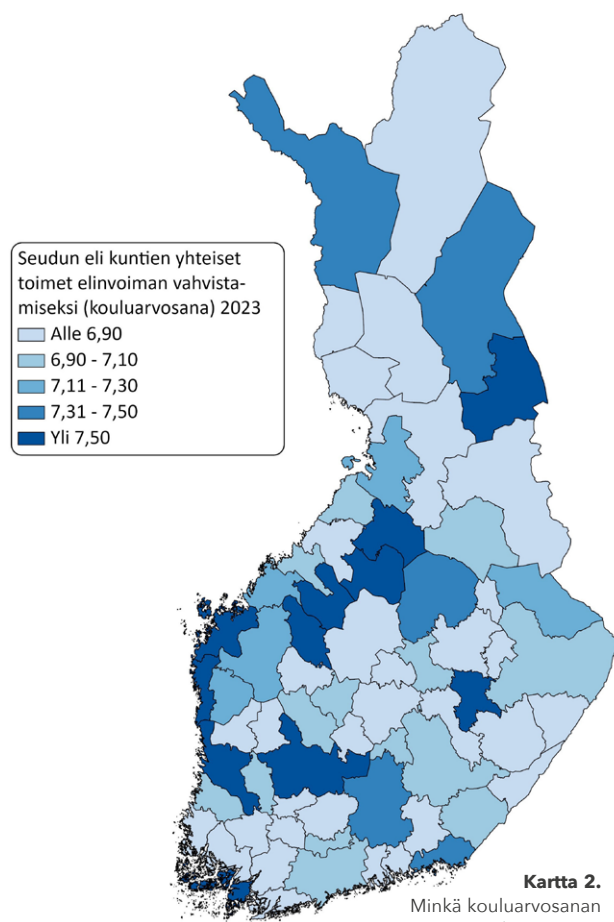
Kuten edeltävissä kyselyissä, antoivat RKP:n edustajat parhaat arvosanat alueellisille elinvoimatoimille ja perussuomalaisten edustajat heikoimmat.

Oma kunta

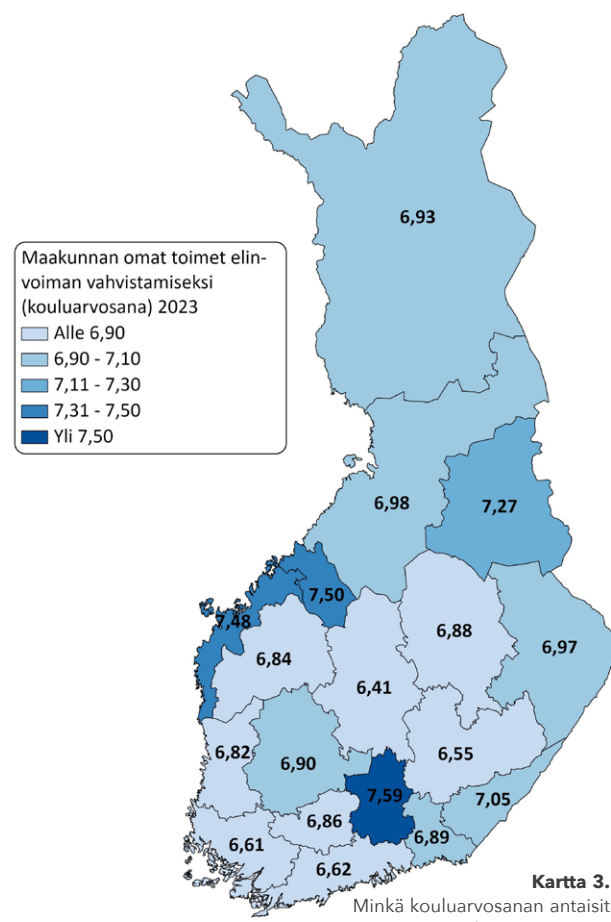
Kartta 1.
Minkä kouluarvosanan antaisit oman kunnan toimista elinvoiman vahvistamiseksi?

Oma seutu

Kartta 2.
Minkä kouluarvosanan antaisit oman seudun toimista elinvoiman vahvistamiseksi?

Oma maakunta

Kartta 3.
Minkä kouluarvosanan antaisit oman maakunnan toimista elinvoiman vahvistamiseksi?

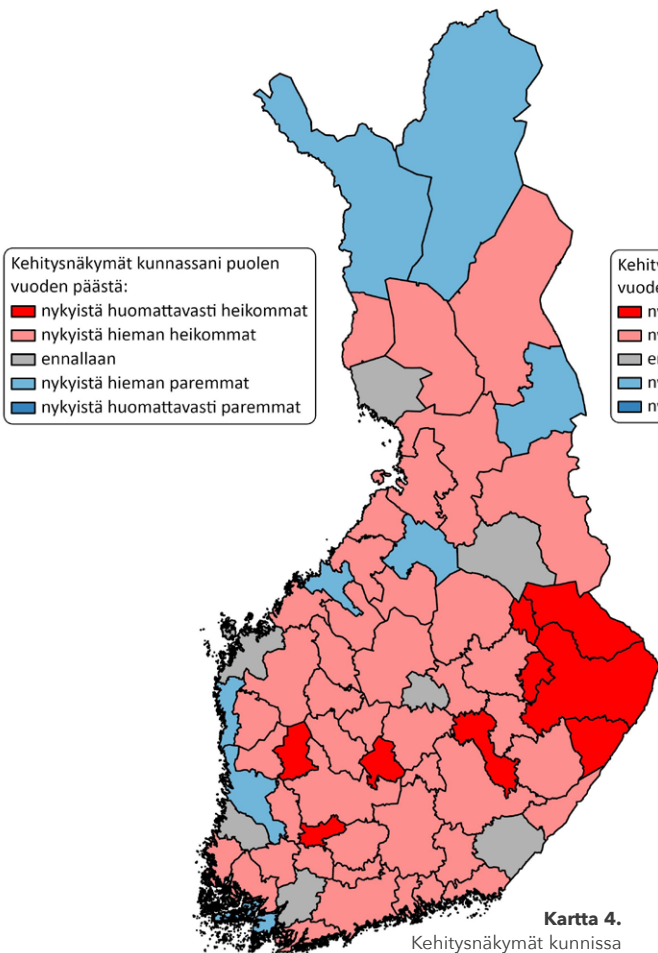

Kuntien

KEHITYS- NÄKYMÄT

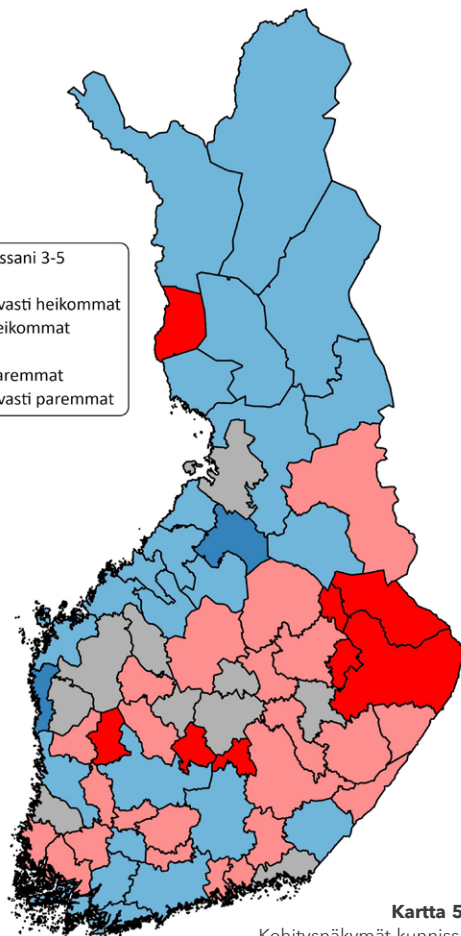
Puolen vuoden päästä

3–5 vuoden päästä

Kartta 4.

Kehitysnäkymät kunnissa
puolen vuoden päästä.

Kartta 5.

Kehitysnäkymät kunnissa
3–5 vuoden päästä.

Oman kunnan tulevaisuus nähdään aiempaa selvästi kielteisemmin. Keskipitkän aikavälin kehitysnäkymät arvioidaan edelleen valoisammiksi kuin lyhyen tähtäimen tulevaisuus.

Runsas viidennes vastaajista uskoo kuntansa kehitysnäkymien olevan puolen vuoden päästä nykyistä paremmat, joka kolmas arvioi niiden pysyvän ennallaan ja 45 prosenttia uskoo kehitysnäkymien heikkenevän. Edeltävänä vuonna huomattavasti suurempi osuus vastaajista katsoi kuntansa kehitysnäkymien olevan puolen vuoden päästä nykyistä paremmat (38 %) tai pysyvän ennallaan (42 %) ja selvästi harvempi (19 %) uskoi niiden heikkenevän.

Arvioitaessa oman kunnan kehitysnäkymiä 3–5 vuoden päästä, uskoo 44 % vastanneista niiden olevan nykyistä paremmat, 12 % arvioi niiden pysyvän ennallaan ja 42 % uskoo kehitysnäkymien olevan nykyistä heikommalla. Aiempaa vuonna 59 % vastaajista uskoi kehitysnäkymien paranevan nykyisestä ja joka neljäs uskoi niiden heikkenevän 3–5 vuoden kuluessa. Arviot ovat siis muuttuneet selvästi negatiivisemmiksi myös keskipitkän aikavälin kehitysnäkymien osalta. Tuloksia saattavat selittää talouden epävarmat näkymät. Lisäksi juuri ennen kyselyn tiedonkeruuta, marraskuussa 2023, valtiovarainministeriö tiedotti kuntien valtionosuuksiin tehtävästä merkittävästä lisäleikkauksesta.

Maakunnista oman kunnan kehitysnäkymät 3–5 vuoden kuluttua nähdään myönteisimmin Keski-Pohjanmaalla ja kielteisimmin Pohjois-Karjalassa.

Kaupunkimaisissa kunnissa keskipitkän aikavälin kehitysnäkymiin suhtaudutaan optimistisimmin ja maaseutumaisissa kunnissa pessimistisimmin.

Vähintään 25 000 asukkaan ja sitä suuremmissa kunnissa enemmistö vastaajista arvioi oman kuntansa kehitysnäkymien olevan 3–5 vuoden päästä nykyistä paremmat. Alle 25 000 asukkaan kunnissa sen sijaan vähemmistö uskoo kuntansa kehitysnäkymien paranevan samalla aikavälillä.

Ruotsinkieliset vastaajat näkevät kuntansa tulevien vuosien kehitysnäkymät valoisampina kuin suomenkieliset.

Puolueista RKP:n edustajat arvioivat kuntansa kehitysnäkymät 3–5 vuoden päästä myönteisimmin ja perussuomalaisten edustajat kielteisimmin.

Kehitysnäkymät kunnassani 3–5 vuoden päästä ovat...

nykyistä huomattavasti paremmat

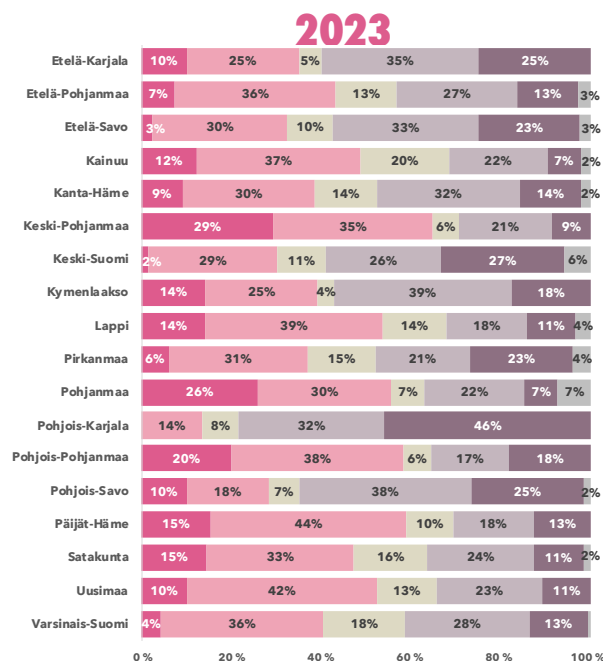
nykyistä hieman paremmat

ennallaan

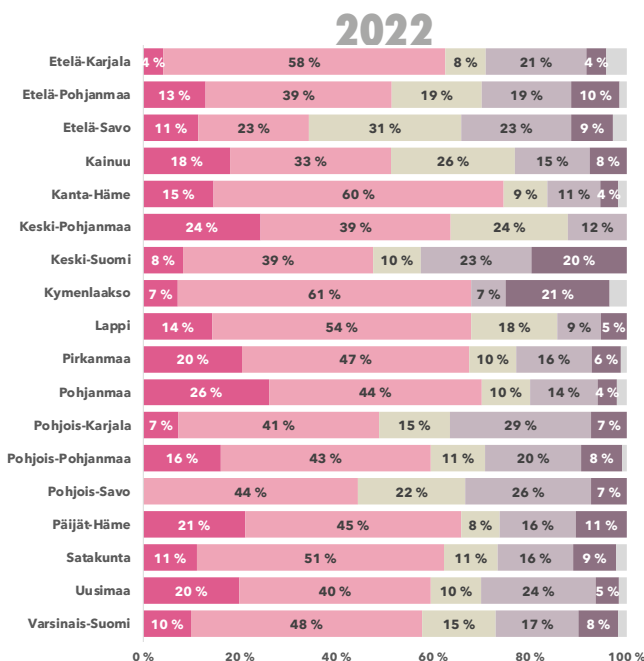
nykyistä hieman heikommät

nykyistä huomattavasti heikommät

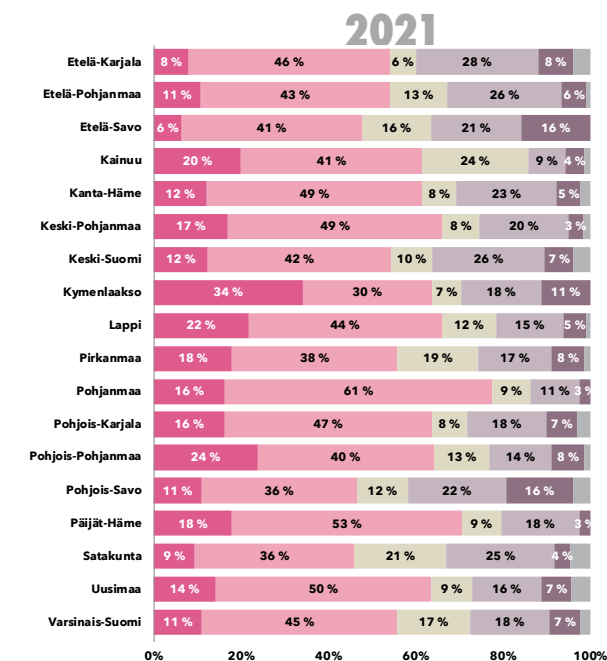
en osaa sanoa

Kuvio 1.
Kehitysnäkymät omassa kunnassa maakunnittain vuonna 2023.

Kuvio 2.
Kehitysnäkymät omassa kunnassa maakunnittain vuonna 2022.

Kuvio 3.
Kehitysnäkymät omassa kunnassa maakunnittain vuonna 2021.

